



האקדמיה ללשון העברית

סדרת הזבובאים – Diptera

שמות משפחות הזבובאים בישראל ושמות הסוגים הנושאים את שם המשפחה

ניסן תשע"ח – מארס 2018

הוועדה לזואולוגיה של האקדמיה ללשון העברית מתכבדת להגיש את הרשימה שלהלן של שמות משפחות הזבובאים ושל שם הסוג העיקרי בכל משפחה לאישור האקדמיה.

הכינו את הרשימה נטע דורצ'ין, זוהר ינאי ואמנון פרידברג.

בדיונים ובהחלטות השתתפו חברי הוועדה לזואולוגיה של האקדמיה: אנשי המקצוע – **דני גולני**, **נטע דורצ'ין**, **חנן דימנטמן** (יושב ראש עד תשע"ו), **חגי הלל**, **יוסף הלר** (יושב ראש מתשע"ז), **זוהר ינאי**, **אמנון פרידברג**; נציגי האקדמיה ללשון – **קרן דובנוב**, **מרדכי כסלו**; מרכזת הוועדה: **רונית גדיש** (מתשע"ז).

הרשימה נשלחה לביקורת אנשי המקצוע והערותיהם נדונו בישיבת הוועדה בחורף תשע"ח (דצמבר 2017). הרשימה נשלחה לביקורת חברי האקדמיה בשבט תשע"ח.

ביום כ"ה באדר תשע"ח, 12 במארס 2018, נדונה הרשימה בוועדת המינוח המרכזית של האקדמיה. בעקבות הערות של **מלכה זמלי** נערכו כמה שינויים לקראת הגשת הרשימה למליאת האקדמיה.

הרשימה אושרה במליאת האקדמיה ללשון העברית בישיבתה ביום י' בניסן תשע"ח, 26 במארס 2018 (ישיבה שני).

הקדמה מאת יו"ר הוועדה

זבובאים הם אחת מקבוצות החרקים המגוונות ביותר עלי אדמות. הם מאכלסים את כל בתי הגידול היבשתיים, לרבות כל בתי הגידול המימיים והמימיים-למחצה, מדבריות, אזורים עירוניים וסביבות חקלאיות. הבוגרים חלקם טורפים, חלקם ניזונים מצוף פרחים, חלקם טפילים הניזונים מדם. הרימות ניזונות ממגוון חומרי מזון השונים מאוד ממזון הבוגר. לדוגמה, ברחפניים הבוגר ניזון מפרחים, הרימה אוכלת רקב או שהיא טורפת חרקים אחרים. יש רימות הניזונות מנשר עלים, אחרות מגבעולים, משורשים, מפרחים, מזרעים, מפטריות, מעץ מרקב, מפרי מרקב, מנבלות, מחיידקים, וכן מטרף רימות של זבובאים אחרים. יש גם רימות היוצרות עפצים, ואחרות שהן טפילות בתוך בעלי חיים אחרים. לפיכך לזבובאים משמעות רבה מאוד בפירוק ובשחרור של חומרי מזון חזרה לקרקע.

הזבובאים חלקם מחקים צרעות, דבורים, עכבישים או נמלים. כמה מהם מאירים כדי למשוך בני זוג או טרף. מהיות הבוגרים מעופפים, בשעת חיזור הם משדרים אותות ויזואליים (לא כימיים). ברבים מהזבובאים יוצרים הזכרים נחילי ענק למשיכת נקבות.

זבובאים רבים התפתחו, אבולוציונית, תוך יצירת קשר צמוד ומחייב מאוד עם צמחים או בעלי חיים ייחודיים. לפיכך הם מזיקים בחקלאות אך גם יש מהם המשמשים מאביקי פרחים וכן בהדברה ביולוגית. בישראל יש כ-85 משפחות זבובאים, ונעשה מאמץ לתת לרובם שמות עבריים.

| שם עברי (משפחה / סוג אופייני) | שם מדעי | הערה על מקור השם |
|---|-------------------------------|---|
| 1. אַרְכִי-מְחוּשׁ [תת-סדרה] | Nematocera | |
| 2. קְצָרִי-מְחוּשׁ [תת-סדרה] | Brachycera | |
| 3. קֵט-רֵאשִׁיִּים | Acroceridae | ראש קטן |
| 4. קֵט-רֵאשׁ [לכל הסוגים במשפחה] | Acrocera | |
| 5. מְנַהֲרָנִיִּים | Agromyzidae | נוברים מנהרות בעלים |
| 6. מְנַהֲרָן [לכל הסוגים] | Agromyza | |
| 7. מְשַׁפַּחַת יְתוּשֵׁי-עֵץ | Anisopodidae | העץ כביוטופ |
| 8. יְתוּשׁ-עֵץ [לכל הסוגים] | Anisopus | |
| 9. אֲנִתוּמִיִּיִּים | Anthomyiidae | השם המדעי |
| 10. אֲנִתוּמִיָּת [לכל הסוגים] | Anthomyia | |
| 11. צְרוּנִיִּים | Anthomyzidae | זבובים דקים |
| 12. צְרוּן [לכל הסוגים] | Anthomyza | |
| 13. טַרְפָּנִיִּים | Asilidae | טורפים מובהקים |
| 14. טַרְפָּן נחוצים שמות לסוגים אחרים | Asilus | |
| 15. רְפוּנִיִּים | Asteiidae | זבובים + רכים |
| 16. רְפוּן [לכל הסוגים] | Asteia | |
| 17. אֲחֻזָּנִיִּים | Athericidae | לפי הביולוגיה והמורפולוגיה של הזחלים: טורפים במים |
| 18. אֲחֻזָּן [לכל הסוגים] | Atherix? | |
| 19. שְׁחוּמִיִּיִּים | Aulacigastridae | הצבע |
| 20. שְׁחוּמִיָּת [לכל הסוגים במשפחה] | Aulacigaster | |
| 21. אֲבִיבִיוִנִיִּים | Bibionidae | השם הקודם: בִּיבִיוִנִיִּים; עונת הפעילות: אביב |
| 22. אֲבִיבִיוֹן | Biblio | |
| 23. בּוּמְבִילִיִּים | Bombyliidae [including Myth.] | השם המדעי |
| 24. בּוּמְבִיל | Bombylius | |
| 25. מְשַׁפַּחַת זְבוּבֵי-דְבוּרִים | Braulidae | השם הקודם: בְּרָאוּלִיִּים |
| 26. זְבוּב-דְבוּרִים [לכל הסוגים] | Braula | השם הקודם: בְּרָאוּלָה |
| 27. בּוּהֶקְנִיִּים | Calliphoridae | לרוב מבריקים |
| 28. בּוּהֶקָן נחוצים שמות לסוגים אחרים | Calliphora | |
| 29. מְאוּרָנִיִּים | Camillidae | קשורים למאורות בעלי חיים |
| 30. מְאוּרָן [לכל הסוגים] | Camilla | |
| 31. מְשַׁפַּחַת זְבוּבֵי-גַל | Canacidae | |
| 32. זְבוּב-גַל [לכל הסוגים] | Canace | |
| 33. עֵב-חֶדְקִיִּים | Carnidae | בעלי חדק עבה |
| 34. עֵב-חֶדְקָן [לכל הסוגים] | Carnus | |
| 35. יְתוּצִיִּים | Cecidomyiidae | יתוש+עפץ |

| | | | |
|---|--------------------------------|--|-----|
| | <i>Cecidomyia</i> | גַּתוּץ [נחוצים שמות לשאר הסוגים במשפחה] | 36. |
| שם מושרש | Ceratopogonidae | גַּבְחוּשִׁיִּים | 37. |
| | <i>Culicoides</i> | גַּבְחוּשׁ [ברחש] נחוצים שמות לסוגים אחרים | 38. |
| צבע כסף | Chamaemyiidae | גַּכְסוּפִּיִּים | 39. |
| | <i>Chamaemyia</i> | גַּכְסוּף [לכל הסוגים] | 40. |
| יתוש+מחוש (מנוצה מאוד) | Chironomidae | גַּמְשׁוּשִׁיִּים | 41. |
| | <i>Chironomus</i> | גַּמְשׁוּשׁ [לכל הסוגים] | 42. |
| קשורים לדגניים (כפונדקאים) | Chloropidae | שְׂבוּלָנִיִּים | 43. |
| | <i>Chlorops</i> | שְׂבוּלָן [לכל הסוגים] | 44. |
| הצבע השולט צהוב | Chyromyiidae | צְהַבּוּבִיִּים | 45. |
| | <i>Chyromya</i> | צְהַבּוּב [לכל הסוגים] | 46. |
| | Clusiidae | גַּזְעוּנִיִּים | 47. |
| | <i>Clusia</i> | גַּזְעוּנִי [לכל הסוגים] | 48. |
| השם הקודם : קונופיתיים | Conopidae | גַּדְל-רְאִשִׁיִּים | 49. |
| | <i>Conops</i> | גַּדְל-רְאִשׁ [לכל הסוגים] | 50. |
| חסרי אריסטה (זיף' המחוש) | Cryptochetidae | אַל-זִיפִּיִּים | 51. |
| | <i>Cryptochetum</i> | אַל-זִיף [לכל הסוגים] | 52. |
| השם הקודם : כולקיתיים | Culicidae | גַּתוּשִׁיִּים | 53. |
| | <i>Culex</i> | גַּתוּשׁ נחוצים שמות לסוגים אחרים (אדס, אנופלס) | 54. |
| גיבנים | Curtonotidae | גַּבְנוּנִיִּים | 55. |
| | <i>Curtonotum</i> | גַּבְנוּנִי [לכל הסוגים] | 56. |
| חובבי צל | Diastatidae | מְשַׁפַּחַת זְבוּבֵי-צֶל | 57. |
| | <i>Diastata</i> | זְבוּב-צֶל [לכל הסוגים] | 58. |
| | Dixidae | כְּפוּפְנִיִּים | 59. |
| | <i>Dixa</i> | כְּפוּפָן [לכל הסוגים] | 60. |
| בעלי צבעים מתכתיים | Dolichopodidae | גַּנְצוּצִיִּים | 61. |
| | <i>Dolichopus</i> | גַּנְצוּץ [לכל הסוגים] | 62. |
| מאכלסים חומר אורגני תוסס (פירות נרקבים) | Drosophilidae | תְּסִיסְנִיתִיִּים | 63. |
| | <i>Drosophila</i> | תְּסִיסְנִית [לכל הסוגים] | 64. |
| השם המדעי ע"ש נימפת היער דרזדה במיתולוגיה היוונית | Dryomyzidae | דְּר-גַּעְרִיִּים | 65. |
| | <i>Dryomyza</i> | דְּר-גַּעַר [לכל הסוגים] | 66. |
| מפזזים | Empididae [incl. Tachyd., etc] | פְּזוּזִיִּים | 67. |
| | <i>Empis</i> | פְּזוּז [לכל הסוגים] | 68. |
| מאכלסים חופי מקווי מים | Ephydriidae | זְבוּב-חוּפִּיִּים | 69. |
| | <i>Ephydra</i> | זְבוּב-חוּף [לכל הסוגים] | 70. |
| דומים לזבוב קטן | Fanniidae | זְבוּבִיתִיִּים | 71. |
| | <i>Fannia</i> | זְבוּבִית [לכל הסוגים] | 72. |

| | | | |
|---|---|------------------------------|------|
| זיפים בכנף | Heleomyzidae | כָּנֶף-זִיפִיִּים | .73 |
| | <i>Heleomyza</i> | כָּנֶף-זִיף [לכל הסוגים] | .74 |
| משריצי זחלים שמתגלמים מיד | Hippoboscidae | שָׂרְצָגְלִמִּיִּים | .75 |
| | <i>Hippobosca</i> | שָׂרְצָגְלִם [לכל הסוגים] | .76 |
| מתפתחים ברקב (עלים) | Lauxaniidae | רְקֻבִּיִּים | .77 |
| | <i>Lauxania</i> | רְקֻבֻב [לכל הסוגים] | .78 |
| על פי השם המדעי שפירושו כידון | Lonchaeidae | כִּידוֹנִיִּים | .79 |
| | <i>Lonchaea</i> | כִּידוֹנִי [לכל הסוגים] | .80 |
| כנף דמוית להב | Lonchopteridae | מִשְׁפַּחַת חֲדֵי-כָּנָפִים | .81 |
| | <i>Lonchoptera</i> | חֲד-כָּנָפִים [לכל הסוגים] | .82 |
| בעלי רגליים דקיקות | Micropezidae | דְּקִיקָנִיִּים | .83 |
| | <i>Micropeza</i> | דְּקִיקוֹן [לכל הסוגים] | .84 |
| מתארחים אצל אחרים | Milichiidae | אֲשְׁפִּיזֻבֻּבִּיִּים | .85 |
| | <i>Milichia</i> | אֲשְׁפִּיזֻבֻּב [לכל הסוגים] | .86 |
| "הזבוב" | Muscidae | זֻבֻּבִּיִּים | .87 |
| | <i>Musca</i> | זֻבֻּב [לכל הסוגים] | .88 |
| ניזונים מפטריות | Mycetophilidae [incl. Keropl and Diadocidiidae] | פְּטָרִיתוֹשִׁיִּים | .89 |
| | <i>Mycetophila</i> | פְּטָרִיתוֹשׁ [לכל הסוגים] | .90 |
| דמויי זבוב גדול | Mydidae | רֶב-זֻבֻּבִּיִּים | .91 |
| | <i>Mydas</i> | רֶב-זֻבֻּב [לכל הסוגים] | .92 |
| עירוק כנף מרושת מאוד | Nemestrinidae | מִשְׁפַּחַת זֻבֻּבֵי-רֶשֶׁת | .93 |
| | <i>Nemestrinus</i> | זֻבֻּב-רֶשֶׁת [לכל הסוגים] | .94 |
| טפילי עטלפים | Nycteribiidae | אֶפְלוֹלִיתִיִּים | .95 |
| | <i>Nycteribia</i> | אֶפְלוֹלִית [לכל הסוגים] | .96 |
| זחלים פולשים למחילות וקנים של חולייתנים | Odiniidae | מְחַלְנִיִּים | .97 |
| | <i>Odinia</i> | מְחַלְן [לכל הסוגים] | .98 |
| על שם מחלת הריממת | Oestridae | רֶמְמָתִנִּים | .99 |
| | <i>Oestrus</i> | רֶמְמָתוֹן [לכל הסוגים] | .100 |
| חיים בעשב | Opomyzidae | עֶשְׂבֻּבִּיִּים | .101 |
| | <i>Geomyza</i> | עֶשְׂבֻּב [לכל הסוגים] | .102 |
| רוטטים בכנפיהם | Pallopteridae | רְטָטִנִּים | .103 |
| | <i>Palloptera</i> | רְטָטוֹן [לכל הסוגים] | .104 |
| השם המדעי | Periscelididae | פְּרִיסֵלִיִּים | .105 |
| | <i>Periscelis</i> | פְּרִיסָה [לכל הסוגים] | .106 |
| מאופיינים בתנועה תזזיתית | Phoridae | תְּזִזִיתִנִּים | .107 |
| | <i>Phora</i> | תְּזִזִיתוֹן [לכל הסוגים] | .108 |
| בית גידול אופייני – פגרים | Piophilidae | פְּגָרָנִיִּים | .109 |
| | <i>Piophila</i> | פְּגָרָנוֹן [לכל הסוגים] | .110 |
| ראש כדורי | Pipunculidae | כְּדוּרָאשִׁיִּים | .111 |

| | | | |
|---|----------------------------------|--|------|
| | <i>Pipunculus</i> | כדוראש [לכל הסוגים] | .112 |
| פיסת רגל שלישית שטוחה | Platypezidae | שֶׁטח-רְגָלִים | .113 |
| | <i>Platypeza</i> | שֶׁטח-רְגָל [לכל הסוגים] | .114 |
| בעלי חדק בשרני | Platystomatidae | זָרְבוּבִים | .115 |
| | <i>Platystoma</i> | זָרְבוּב נחוצים שמות לסוגים אחרים | .116 |
| על שם עונת הפעילות | Psilidae, rust flies | מְשַׁפַּחַת זָבוּבֵי-חֶרֶף | .117 |
| | <i>Psila</i> | זָבוּב-חֶרֶף [לכל הסוגים] | .118 |
| נראה כעש | Psychodidae | יְתוּשׁ-עֵשִׂים | .119 |
| | <i>Psychoda</i> | יְתוּשׁ-עֵשׂ נחוצים שמות לסוגים אחרים (בקה) | .120 |
| בעלי רגליים ארוכות | Rhagionidae, snipe flies | רְגָלוּנִים | .121 |
| | <i>Rhagio</i> | רְגָלוֹן [לכל הסוגים במשפחה] | .122 |
| טפילי טחביות | Rhinophoridae | טַחְבוּבִים | .123 |
| | <i>Stevenia</i> | טַחְבוּב [לכל הסוגים] | .124 |
| הדגם האופייני על גב הבטן דומה ללוח שחמט | Sarcophagidae | שְׁחֻמְטָנִים | .125 |
| | <i>Sarcophaga</i> | שְׁחֻמְטָן [לכל הסוגים] | .126 |
| בית הגידול צואה של פרות | Scathophagidae, Dung flies | זָבְלוּנִים | .127 |
| | <i>Scatophaga</i> | זָבְלוּל [לכל הסוגים] | .128 |
| בעלי גוף זעיר | Scatopsidae, black compost flies | זָבוּבוּנִים | .129 |
| | <i>Scatopse</i> | זָבוּבוֹן [לכל הסוגים] | .130 |
| השם הלועזי | Scenopinidae, window flies | פֶּס-בִּטְנִים | .131 |
| | <i>Scenopinus</i> | פֶּס-בִּטָן [לכל הסוגים] | .132 |
| Sciara דמות מיתולוגית של שדון אפל. יתושים כהים | Sciaridae, Black fungus gnats | אֶפְלָנִים | .133 |
| | <i>Sciara</i> | אֶפְלָן [לכל הסוגים] | .134 |
| טורפים או טפילי חלזונות | Sciomyzidae | מְשַׁפַּחַת זָבוּבֵי-שְׁבָלוּלִים | .135 |
| | <i>Sciomyza</i> | זָבוּב-שְׁבָלוּלִים [לכל הסוגים] | .136 |
| קשורים לסחי | Sepsidae | מְשַׁפַּחַת הַזָּבוּב-הַנְּמָלִי | .137 |
| | <i>Sepsis</i> | זָבוּב-נְמָלִי [לכל הסוגים] | .138 |
| יתוש+שחור | Simuliidae | יְשָׁחוּרִים | .139 |
| | <i>Simulium</i> | יְשָׁחוּר [לכל הסוגים] | .140 |
| המחוש עגול | Sphaeroceridae | עַגֵל-מְחוּשִׁים | .141 |
| | <i>Spaerocera</i> | עַגֵל-מְחוּשׂ [לכל הסוגים] | .142 |
| השם המדעי | Stratiomyidae | אֶסְטְרִיּוֹנִים | .143 |
| | <i>Stratiomys</i> | אֶסְטְרִיּוֹן [לכל הסוגים] | .144 |
| טפילי עטלפים | Streblidae | מְשַׁפַּחַת זָבוּבֵי-עֵטְלָפִים | .145 |
| | <i>Sterbla</i> | זָבוּב-עֵטְלָפִים [לכל הסוגים] | .146 |
| יכולת ריחוף מעולה | Syrphidae | רְחַפְנִים | .147 |
| | <i>Syrphus</i> | רְחַפָן | .148 |

| | | | |
|-----------------------|---------------------------------|------------------------------------|------|
| | | נחוצים שמות לסוגים נוספים | |
| השם המדעי | Tabanidae | טבניים | .149 |
| | <i>Tabanus</i> | טבן [לכל הסוגים] | .150 |
| זריזים ומהירים | Tachinidae | זריזוביים | .151 |
| | <i>Tachina</i> | זריזוב | .152 |
| | | נחוצים שמות לסוגים נוספים | |
| ניזונים מפירות | Tephritidae | משפחת זבובי-פרי [רווח: פריזבוביים] | .153 |
| | <i>Tephritis</i> | זבוב-פרי | .154 |
| | | נחוצים שמות לסוגים נוספים | |
| גופם מתחדד אחורנית | Therevidae | תודיים | .155 |
| | <i>Thereva</i> | תוד [לכל הסוגים] | .156 |
| השם המדעי | Tipulidae [including Limoniid.] | טיפולתיים | .157 |
| | <i>Tipula</i> | טיפולה | .158 |
| | | נחוצים שמות לסוגים נוספים | |
| על פי השם הלועזי | Trichoceridae, winter gnats | יחרופיים | .159 |
| | <i>Trichocera</i> | יחרוף [לכל הסוגים] | .160 |
| | Ulidiidae [Otitinae is sbfam.] | אורטליתיים | .161 |
| | <i>Ulidia</i> | אורטלית [לכל הסוגים] | .162 |
| משם הסוג | Vermileonidae | ארי-תולעיים | .163 |
| | <i>Vermileo</i> | ארי-תולע [לכל הסוגים] | .164 |
| השם המדעי | Xenasteiidae | קסניתיים | .165 |
| | <i>Xenasteia</i> | קסנית [לכל הסוגים] | .166 |
| הגודל | Mythicomyidae | זעירניים | .167 |
| | <i>Mythicomya</i> | זעירני [לכל הסוגים] | .168 |
| | Keroplastidae | יתוש-אוריים | .169 |
| | <i>Keroplastus</i> | יתוש-אור [לכל הסוגים במשפחה] | .170 |
| לפי מבנה הרגל | Limoniidae | דק-רגליים | .171 |
| | <i>Limonia</i> | דק-רגל [לכל הסוגים במשפחה] | .172 |
| מיעוט עורקים בכנף | Nannodastiidae | דל-עורקיים | .173 |
| | <i>Nannodestia</i> | דל-עורק [לכל הסוגים במשפחה] | .174 |
| למשפחה אין ייצוג בארץ | Glossinidae | משפחת זבוב הצצה-צה | .175 |
| למשפחה אין ייצוג בארץ | Diopsidae | עין-גבעוליים | .176 |
| | <i>Diopsis</i> | עין-גבעול | .177 |